

Triết Lý Sống

1. **Không thể biết chuyện gì xảy ra ngày mai**

Phật hỏi đệ tử:

- Cuộc sống người ta được bao nhiêu?

Các đệ tử thay nhau trả lời:

- 80 năm.
- Sai.
- 70 năm.
- Còn sai.
- 60 năm.
- Sai.
- Vậy người ta sống bao lâu?

Phật mỉm cười đáp

- Đời người chỉ thuộc trong vòng hơi thở.

2. **Hãy sống trọn ngày nay, đừng lo ngày mai.**

Hoàng đế Goyozer đang học thiền với thiền sư Gudo Toshoku.

- Bạch thầy, sau khi chết, người ta đi đâu?
- Tôi không biết.
- Tại sao thầy không biết?
- Vì tôi chưa chết.
- ???

3. **Định mệnh nằm trong tay mình**

Thời xưa, có vị tướng quyết tấn công địch dẫu quân địch mạnh hơn gấp nhiều lần. Trên đường tiến quân, ông dừng chân ở một đền thờ cầu nguyện, xin giúp đỡ. Sau đó, ông rút ra một đồng xu và nói lớn với quân sĩ:

- Bây giờ, ta sẽ lấy đồng xu để xin keo. Nếu là sấp, quân ta sẽ thắng còn ngửa thì quân ta sẽ bại. Chúng ta phó mặc mạng sống cho định mệnh.

Đồng xu bay lên, xoay mấy vòng và rơi xuống đất.

- Sấp rồi ! Chúng ta sẽ thắng ! Hãy xông lên chà nát quân thù ! - Ba quân reo hò phấn khởi.

Sau trận chiến, toàn bộ quân địch hùng hậu đông đảo bị đánh bại hoàn toàn. Vị phó tướng vui vẻ nói với tướng quân:

- Không ai có thể thay đổi được bàn tay định mệnh.

Tướng quân chỉ mỉm cười không đáp. Ông xoay tay đưa đồng tiền ra. Cả hai mặt đồng xu đều là mặt sấp.

4. **Đừng so sánh ta và người mà buồn khổ.**

Nhìn thấy một con sóng cao lớn bên cạnh, con sóng nhỏ tỏ ra bực mình:

- Bực ghê. Sóng kia lớn quá, sao ta bé tí. Chúng mạnh mẽ xiết bao sao ta yếu đuối thế này.

Con sóng to cười đáp: - Đó là vì không nhận ra gốc gác của mình mà bạn buồn bực thế.

- Tôi không là sóng thế là gì?

- Sóng chỉ là hình thức tạm thời trong bản chất của bạn. Kỳ thực bạn là nước. Một khi nhận ra bản chất của chính mình là nước, bạn sẽ không còn ám ức với cái vỏ sóng này và không còn buồn bực gì nữa.

Con sóng nhỏ hiểu ra, cười vui vẻ:

- À, bây giờ thì tôi hiểu. Bạn và tôi tuy hai mà một.

5. **Thiên đường địa ngục ở ngay hiện tại**

Một vị tướng quân đến gặp thiền sư Ekaku hỏi:

- Bạch thầy, thiên đường hay địa ngục có thật hay không?
- Thế ngài là ai?
- Tôi là tướng quân.

Bất ngờ, thiền sư cười lớn:

- A ha! Thăng ngục nào cho ông làm tướng vậy, trông ông giống anh hàng thịt.

Tướng quân nổi giận, rút gươm:

- Tao băm xác mi ra !!!

Thiền sư vẫn điềm tĩnh:

- Đây là mở cửa địa ngục.

Chợt giác ngộ, vị tướng sụp xuống lạy:

- Xin... xin thầy tha lỗi cho cử chỉ thô bạo vừa rồi của tôi.
- Đây là mở cửa thiên đường - thiền sư Ekaku mỉm cười.

6. **Thiên đàng địa ngục đều do tâm tạo**

Có một bà lão biệt danh "mụ già hay khóc". Trời mưa, mụ cũng khóc, trời không mưa mụ cũng khóc. Có người hỏi bà:

- Bà lão ơi, sao bà lại khóc?
- Tôi có hai con gái, cô chị bán giày vải, cô em bán dù. Khi trời nắng ráo, lão nghĩ tới con em bán dù không được. Khi trời mưa, lão lại lo cho con chị, mưa gió không có khách nào chịu mua giày.
- Lão nên nghĩ rằng khi trời đẹp đũa lớn sẽ bán được, khi trời mưa đũa nhỏ bán dù rất chạy.
- À, ông có lý.

Từ đó, "mụ già hay khóc" thôi khóc. Bà lão cười suốt ngày dù trời mưa hay nắng.

7. **Chân lý ở ngay trong lòng**

Yangpu về tỉnh Sichuan định tâm tìm kiếm Bồ Tát. Trên đường đi, Yangpu gặp một nhà sư. Nhà sư hỏi:

- Cậu đi đâu đấy?
- Tôi đi cầu Bồ Tát.
- Bồ Tát ở xa, chi bằng đi tìm Phật có hơn không?
- Tìm Phật ở đâu bây giờ?
- Khi cậu về nhà, thấy người đón cậu trên mình khoác cái mền, chân xỏ dép trái, đó chính là Phật.

Theo lời, cậu về nhà thì trời đã khuya. Mẹ cậu nghe con gọi cửa mừng quá vội khoác mền lên người, xỏ dép trái. Bà chạy ào ra mở cửa và khi Yangpu thấy mẹ mình như vậy thì đứng chết lặng.

8. **Đừng làm chữ nghĩa với chân lý như làm ngón tay với mặt trăng.**

Sư Wu Jincang hỏi Lục Tổ Huệ Năng:

- Con đọc kinh Đại Bát Niết Bàn bao năm rồi mà vẫn chưa hiểu. Xin tổ sư soi sáng cho.

Lục Tổ Huệ Năng cầm quyển kinh đưa cho ni sư, nói:

- Ta không đọc được chữ, con hãy đọc, ta sẽ giúp con hiểu.
- Tổ không đọc chữ sao ngài hiểu thông nghĩa được? - Jincang rất ngạc nhiên.

Lục Tổ Huệ Năng thủng thỉnh đáp:

- Chân lý không dựa vào chữ nghĩa. Nó giống như trăng soi trên trời. Trong trường hợp này, chữ nghĩa giống như ngón tay chỉ trăng. Ngón tay chỉ trăng mà nó không phải là trăng. Xem trăng có cần ngón chỉ không?

9. **Danh vọng, địa vị, tiền bạc làm tăng bản ngã làm lạc lối.**

Kitagaki, thống đốc bang Kyoto, đến viếng đền Tofuku để thăm Keichu - vị sư trưởng đền này. Đệ tử của Keichu vào báo:

- Kitagaki, thống đốc Kyoto muốn diện kiến thầy.
- Ta không biết thống đốc nào cả - Sư trưởng trả lời.

Đệ tử chạy ra nói với Kitagaki:

- Thầy tôi yêu cầu ngài lui gót vì không quen thống đốc nào cả.

Kitagaki hiểu ra:

- Nếu vậy, hãy báo với thầy anh có Kitagaki muốn diện kiến.
- Để tôi thử lần nữa.

Lần này, sư trưởng ra đón tận nơi:

- Ô, Kitagaki đây à. Mời vào nhà.

10. **Nóng nảy muốn đạt đến kết quả thì khó thành công.**

Một thanh niên nọ lên núi tìm kiếm sĩ lừng danh để học kiếm thuật. Anh ta hỏi vị sư phụ:

- Thưa thầy, nếu con luyện tập chuyên cần thì phải bao lâu mới thành kiếm sư?
- Có lẽ 10 năm.
- Cha con đã già rồi và con phải chăm sóc ông. Nếu con luyện tập chuyên cần hơn nữa thì mất bao lâu?

Lặng yên suy tư một lúc, vị sư phụ đáp:

- Trường hợp này có lẽ phải 30 năm.

Anh thanh niên không giấu được vẻ nôn nóng:

- Trước thầy bảo 10 năm, bây giờ 30 năm. Con sẽ vượt qua mọi trở lực để nắm vững kiếm thuật với thời gian ngắn nhất.
- Thế thì anh cần phải ở lại đây 70 năm - Vị sư phụ mỉm cười.

11. **Dùng lời kẻ khác để dạy người có thể giống anh mù này.**

Một anh mù đến từ già bạn mình. Người bạn cho anh một cây đèn lồng. Anh mù cười hỏi:

- Tôi đâu cần đèn lồng. Với tôi, sáng hay tối có gì khác.
- Tôi biết. Nhưng nếu không mang nó theo, trong bóng tối người khác có thể đụng vào anh.
- Ô, vậy thì được.

Đi được một đoạn, bất ngờ anh mù bị một người đâm sầm vào. Bực mình, anh ta quát:

- Bộ không thấy đèn hả?
- Đèn của ông đã tắt từ lâu rồi mà.

11. *Hãy vứt bỏ những điều gây ra bão tố nội tâm và sống theo bản chất nguyên thủy.*

- Bạch thầy, sống theo Đạo một cách siêng năng là thế nào?
- Khi đói hãy ăn, khi mệt hãy ngủ.
- Đó là những điều mà mọi người thường làm mà?
- Không, không ! Hầu hết mọi người đều không làm như vậy. Khi ăn, mọi người đầy những suy tư, ao ước và khi ngủ lại đầy những lo toan.

12. *Khi tranh luận, chỉ nghe thấy tiếng của mình nên không học thêm được gì cả.*

Vị giáo sư đại học đến gặp thiền sư Nan In để tìm hiểu Thiền. Nan In mời ông uống trà. Nan In rót đầy chén trà rồi mà cứ thế rót thêm. Giáo sư nhắc:

- Kia thầy, chung trà đầy tràn rồi, xin đừng rót nữa.

Nan In cười đáp:

- Như chung trà này, ông cũng đầy ắp những quan niệm của ông. Nếu trước tiên, ông không cạn chén thì sao tôi có thể bày tỏ Thiền cho ông được.

13. *Âu lo thường là từ chính bản thân mình mà ra.*

Nhà sư nọ mỗi khi bắt đầu nhập định đều thấy một con nhện khổng lồ làm ông bối rối. Nhà sư liền vấn ý sư Tổ:

- Mỗi khi con bắt đầu nhập định thì luôn có một con nhện khổng lồ xuất hiện, dẫu có đuổi thế nào nó cũng không đi.
- Lần tới, nếu thấy con nhện xuất hiện, con hãy vẽ một vòng tròn to làm dấu xem nó từ đâu đến.

Nhà sư làm đúng như vậy. Khi ông vẽ vòng tròn to vào bụng con nhện, con nhện chạy đi, ông lại có thể tiếp tục thiền định. Sau buổi thiền định, nhà sư rất bối rối khi thấy vòng tròn nằm ngay trên bụng mình.

14. *Để đạt mục tiêu không chỉ có một con đường.*

Một tăng đồ hỏi Thiền sư Baling Haojian:

- Nghĩa lý của sư tổ và ý nghĩa của giáo lý có gì giống và có gì khác nhau?
- Khi vịt lạnh, chúng lội xuống nước. Khi gà lạnh chúng đậu trên cây.